

ARBETSPLAN FÖR DAGHEMMET MILAN

2025-2026

Brändö kommun

Godkänd av Bildningsnämnden 19.08.2025

Innehåll

Förord.....	2
Inledning.....	2
1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund.....	2
1.1 Målsättningar för verksamhetsåret.....	3
2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster.....	4
2.1 Barnantal och avdelningar.....	4
2.2 Ledning och personal.....	5
2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider.....	5
3 Jämlikhet och jämställdhet.....	7
4 Hållbar utveckling.....	8
5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande.....	8
6 Välbefinnande.....	9
7 Leken.....	10
8 Arbetssätt och lärmiljöer.....	11
8.1 Mångsidiga arbetssätt.....	11
8.2 Lärmiljö.....	12
8.3 Språkutvecklande arbetssätt.....	12
8.4 Pedagogisk dokumentation och planering.....	13
8.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens.....	14
9 Omsorg, kost och vila.....	14
9.1 Omsorg.....	14
9.2 Kost.....	15
9.3 Vila.....	16
10 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen.....	16
11 Förundervisningen.....	18
12 Stöd för utveckling och lärande.....	18
12.1 Allmänpedagogiskt stöd.....	19
12.2 Specialbarnomsorg.....	20
13 Samarbete med vårdnadshavare.....	20
14 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen.....	22
15 Arbetet med utvärdering av verksamheten.....	22
16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning.....	23

Förord

Anvisningen för uppgörandet av arbetsplan har valts att göras som en ifyllnadsbar mall. Meningen är att varje enhet fyller i mallens rutor i enlighet med hur verksamhetens ser ut på enheten. Det går även att ändra layout, ändra och radera i texterna utanför rutorna men man bör vara aktsam att inte någon väsentlig information faller bort om man omformar mallen.

Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten ska genomföras. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning och enhetens ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen.

Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan utarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna. Varje barn har rätt till lärande som kännetecknas av uppmuntrande respons och öppet bemötande. God omsorg är grunden för barnets välmående och lärande och är en viktig del i den dagliga verksamheten. Barnet ska bemötas utifrån sin egen identitet, sina egna förutsättningar, erfarenheter, upplevelser och tankar.

Här på Milan sätter vi barnens bästa i första hand, de har rätt till att må bra, få omvårdnad och skydd. Barnen behandlas likvärdigt och deras åsikter beaktas

- Personalen på Milan har en god omvårdnad samt en familjär, positiv, glädjefylld, öppen, trygg och uppmuntrande atmosfär
- Alla barn blir sedda av oss vuxna och vi finns där då barnen behöver närhet och tröst.
- Vi har en engagerad personal samt en trygg miljö som utmanar och lockar till lek och aktivitet
- Här lär vi barnen:
 - goda vanor och att ta hänsyn till varandra
 - att värdesätta sitt eget och andras arbete
 - att fungera enskilt och i grupp
 - att acceptera att alla är olika
 - att förstå rättigheter och skyldigheter
 - att lösa konflikter och ta ansvar efter sin egen utvecklingsnivå
 - att utveckla sin nyfikenhet och lust till att leka och lära
- Våra barn i förundervisningen bekantar sig med I-pads
- När barnen lämnar daghemmet ska de stå på en god grund och vara förberedda på livet.
- Till Milan skall barnen, Vårdnadshavarna och andra känna sig välkomna. Vårdnadshavarna skall känna förtroende för personalen och att de kan vara med i planeringen av verksamheten.

Vårt mål är att skapa lärande i närmiljö. Utflykter till skog, berg och strand är viktigt för oss, för där får barnen mycket kunskap om naturen och skärgården. Vi vill att barnen lär känna sin hembygd genom besök till olika byar och arbetsplatser.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

1.1 Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens

språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

Det kommande året kommer vi på Milan daghem att fortsätta med implementeringen av nya läroplanen och lärloggen samt fokusera lite extra på positiv psykologi. Vi kommer jobba med delområdena: Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande, samt med skapande, kultur och estetiska uttrycksformer.

Vi använder oss av Bornholmsmodellen (språkutvecklande material), har fonologiska övningar och fingerlekar (träna kopplingen mellan tanke och kropp)

Vi läser sagor, sjunger, rör oss till musik, berättar flanellografsagor har rim och ramsor.

Vi kommer i år att skapa med många olika tekniker och material med våra lärområden i fokus.

2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

2.1 Barnantal och avdelningar

Daghemmet Milan har under höstterminen 9 barn i dagvård. (10barn från våren)

Barnen är i åldern 1-6 med 1 barn i förundervisningen och 3 barn i femårsgrupp

2.2 Ledning och personal

Daghemmet Milan	Tel. 0406325637	E-post milan@brando.ax
Föreståndare/lärare i barnomsorgen Katarina Juthman		
Lärare i barnomsorgen Tanja Husell-Gustavsson		
Barnskötare Melissa Gustafsson		
Barnskötare Paulina Nixholm		

2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider

Augusti: Inskolning, planeringsdag

September: Tema efter barnens önskemål/behov

Oktober-November: vårdnadshavarmöte, KTI-test för barn i förundervisningen, teater, planeringsdag, besök till ålderdomshemmet.

December: Lucia, pepparkaksbak, julfest, besök till ålderdomshemmet.

Januari: Tema efter barnens önskemål/behov, planeringsdag

Februari: Sportdag

Mars: skolberedskapstest för barn i förundervisning och begreppsbildningstest för 5-åringar. Vårdnadshavarsamtal och genomgång av lärloggen. Besök till ålderdomshemmet.

April: Skräpplockardag. Föräldrarnas behov av sommarkavård skall inlämnas. Planeringsdag

Maj: Maskerad och Vårfest, besök till ålderdomshemmet

Daghemmet Milans ungefärliga dagsschema

Kl. 7.30	Daghemmet öppnar
7.45-8.15	Frukost
8.45-10.00	Utevistelse
Ca 10.10	Samling
Kl. 10.30	Lunch
Kl. 11.15-11.45	Sovvila /vilostund
Kl. 11.45-13.30	Lek och pysselstund, sagoläsning, egentid med barnen
Kl. 13.30	Mellanmål
Ca 14.00	Utevistelse
Ca kl. 15.00	Taxibarnen åker hem. Fortsatt utevistelse eller inne lek för de barn som är längre i dagvård

Förundervisningen

Kl. 7.30	Daghemmet öppnar
Kl. 7.45-8.15	Frukost
Kl.8.45-9.45	Utevistelse
Kl. 9.45-10.30	Förundervisning
Kl. 10.30	Lunch
Ca 11.15 -12.00	Förundervisning
Kl. 13.30	Mellanmål
Kl. Ca 14.00	Utevistelse
Ca kl 15.00	Taxibarnen åker hem. Fortsatt utevistelse eller inne lek beroende på väder och barngruppen.

3 Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person. Personalen ska skapa en atmosfär som värderar mångfald och förhålla sig professionellt, öppet och respektfullt också till mångfalden av familjer och familjers olika språk, kulturer, åskådningar och religioner, traditioner samt syn på fostran. Detta ger också goda förutsättningar för ett bra samarbete kring barnets vårdnadshavare.

Det är viktigt hur vi i personalen förhåller oss till barnen och de andra vuxna.

Vi är en viktig förebild för barnen.

Viktigt att tänka på att vi skall introducera material och leksaker för alla barn, så barnen vet att allt material är till för alla barn.

Personalen undviker att prata om flickor och pojkar utan istället tilltala dem med sitt namn.

Lika regler skall gälla för alla oberoende av kön eller etnicitet.

4 Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

På daghemmet visar vi barnen en glädje i att upptäcka naturens under och uppmuntrar barnen till en hållbar utveckling vad gäller naturen likväl som socialt eller ekonomiskt. Vi diskuterar med barnen om hur viktigt det är med att inte slösa med resurser såsom att t.ex inte använda överdrivet mycket vatten, el, tvål osv.

Vi återbrukar och återanvänder material för tex.pyssel

Barnen lär sig om återvinning och vi gör utflykter till återvinningsstationen där barnen själva får sopsortera

Vid inköp fokuserar vi på miljövänligt, hållbart och ekonomiskt.

Vi lär barnen om matsvinn och vikten med att försöka minska den .

Under våra promenader och utflykter lär vi barnen att vara rädda och visa hänsyn om naturen och skogen.

Vi deltar i Lion Club Åland Frejas skräpplockardag .

Vi strävar till att få ett giftfritt daghem.

5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett

demokratiskt samhälle. Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

På Milan planerar, dokumenterar och utvärderar vi verksamheten tillsammans med barnen efter deras intressen och förmågor. Personalen lyssnar på barnens synpunkter och åsikter samt ser till att alla barn blir delaktiga.

Barnen får komma med förslag till teman, aktiviteter och pyssel. De får vara med vid införskaffande av leksaker och pysselmateriel. När barnen får vara med och bläddra och titta i kataloger så ser man vad barnen är intresserade av.

Vid observation av barn i leken kan vi se vad barnet intresserar sig för. Om barnet frågar mycket om en speciell sak så kan vi forska och lära oss lite mera om det.

Barnen får välja sånger i samlingen och böcker vid sagostund

6 Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoseas. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgens ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna. Barnet ska ges möjligheter till att utveckla sin medkänsla med andra och sin självmedkänsla. Ledord inom verksamheten är vänlighet och omtanke mot sig själv och andra, att skapa positiva relationer och skapa engagemang. Ett lösningsfokuserat förhållningssätt där personalen fokuserar på tidigare framgångar och det som fungerar, barnets styrkor, lösningar i samarbete med barnet och vårdnadshavarna samt de dolda resurser barnet har ger förutsättningar till att skapa trygga vuxna och barn.

Barnhälsa berör alla som arbetar i verksamheten och barnomsorgens personal ansvarar för den förebyggande barnhälsan. Diskussioner kring barnets välbefinnande sker kontinuerligt i verksamheten med barnen.

Varje barn vid Milan daghem har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och lärande. Vi arbetar förebyggande och erbjuder olika stödåtgärder. Om vi i personalen känner oro för barnet kontaktar vi i första hand vårdnadshavarna.

Vi samarbetar med speciallärare i barnomsorgen, hälsovårdare (Brändö hälso- och sjukvårdsmottagning), psykolog (vid behov), talterapeut och vad som kan behövas. Individuell plan görs upp för barnet, SUL (Lärlogg, Barnhälsa).

Vi jobbar med Stegen materialet, kompisväskan och positiv psykologi.

Personalen har ett positivt förhållningssätt och uppmärksammar det positiva i barnens lek genom att vara närvarande och stödjande. Vi har samtal, diskussioner och utvecklingssamtal tillsammans med föräldrarna.

Personalen jobbar med sina egna styrkor och alla har möjlighet att göra något som de är extra intresserade av, tex Bakning, odling, utflykter, pyssla mm.

Vi tar oss egentid med alla barn, att alla barn ska ha blivit sedda varje dag.

7 Leken

Leken har ett egenvärde inom barnomsorgen och goda lekmöjligheter är en del av barnomsorgens målsättning. Lekens betydelse för barnets välbefinnande, utveckling och lärande ska beaktas i all planering av verksamheten. Leken har fysisk, psykologisk, pedagogisk och social betydelse för barnets utveckling. Personalens rutiner och uppsikt är avgörande för att skapa utomhusområden och lekmiljöer där barnet känner sig tryggt.

Leken har en stor betydelse i barnens utveckling och lärande. Via leken väcks barnens nyfikenhet, intresse och fantasi. Barnen lär sig att samarbeta, kommunicera, turtagning, lösa konflikter, hantera känslor mm via leken.

Barnen kan leka både med och utan personalens ledning. Personalen observerar barnen i leken och är närvarande så att vi vid behov kan handleda leken eller stödja barnen i att lösa eventuella konflikter.

Personalen skapar förutsättningar, motiverar, inspirerar, utmanar, stödjer barnen i sin lek och i sitt lärande.

Lärmiljön ändrar vi efter barnens intressen och behov, för att stimulera till Lek och lärande. Lek och pysselmaterial finns alltid tillgängligt och byts ut vid behov.

8 Arbetssätt och lärmiljöer

Läroplanen har utarbetats utifrån en pedagogisk grundsyn där barnet har en aktiv roll. I barnomsorgen ska finnas sådana lärmiljöer där barnet ges möjlighet att själva göra aktiva val och barnets egna idéer kan tas tillvara. Personalen ska använda sig av varierande metoder och arbetssätt för att stöda barnets personliga växande, utveckling och lärande. Verksamheten fokuserar på att stärka det positiva, ta tillvara barnens styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. Pedagogisk dokumentation och planering hör ihop med ett utforskande arbetssätt som bygger på ett gemensamt experimenterande och undersökande som inkluderar både barn och personal. Ett språkutvecklande arbetssätt gynnar alla barn och deras språkutveckling, trots att det är särskilt viktigt för ett barn med utmaningar inom språkområdet eller de barnen med annat modersmål än svenska.

8.1 Mångsidiga arbetssätt

Ett barn lär med alla sinnen och därför är det viktigt att lärandet i barnomsorgen sker genom att barnet ges möjlighet att bearbeta på flera olika sätt, att lärandet bygger på dialog och relationer, liksom att barnet är medskapare i de verksamheter och miljöer som de tillhör. Verksamheterna bör därför präglas av variation och bidra till barnets möjligheter att skapa kunskap på många, olika sätt. Några viktiga strategier för verksamhetens arbetssätt är, förutom variation, betydelsen av lärandesituationen, att utmana och stötta barnet i sitt lärande och att vidareutveckla sitt eget kunnande inom en mångfald av områden med syfte att stödja barnets idéer och utveckling. Pedagogiska arbetssätt såsom upplevelsepedagogik, autentiska lärmiljöer kombinerat med möjlighet till fysisk aktivitet och interaktion skapar positiva upplevelser av lärande och motiverar barnet.

Mångsidiga arbetssätt förutsätter mångsidiga lärmiljöer som beaktar barns behov av att röra på sig. Fysisk aktivitet inom barnomsorgen handlar oftast om fysiskt aktiva lekar. Fysisk aktivitet spelar en viktig roll i barnets utveckling och har kopplingar till barnets fysiska tillväxt, utveckling och lärande. Barnomsorgen spelar en viktig roll i främjandet av varje barns rätt till en hälsosam utveckling och det behöver därför finnas gott om tillfällen för fysisk aktivitet inom barnomsorgen.

Barnen vid Daghemmet Milan erbjuds varje dag möjlighet till fysisk aktivitet. Det erbjuds som fri lek eller ledd lek och genom att de får springa ute, balansera, klättra, rutscha, gunga, cykla eller som planerad rörelsestund som t.ex miniröris

Vi far på utflykter varje vecka där barnen får ta sig fram i skog, klättra i berg, gå på stigar och röra på sig på många sätt. Barnen får möjlighet att reflektera, utforska och prova på det de vill.

Varannan vecka åker vi till idrottshallen i Brändö för att ha rörelsestund

8.2 Lär miljö

I begreppet lär miljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lär miljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lär miljöerna. Barnet ska ha möjlighet att utforska världen med alla sina sinnen och med hela kroppen. Lär miljöerna ska erbjuda barnet olika möjligheter till meningsfull sysselsättning, mångsidiga och fysiska aktiviteter, lekar och spel, men också till vila samt lugn och ro.

De vuxna i lär miljön är viktiga för att ta tillvara möjligheter för lärande utifrån barnets intresse. Barnet får möjligheter att utforska, upptäcka och erfara världen omkring sig genom kompetent personal som kan urskilja, bekräfta och utmana barnets lärandeprocess. Personalens goda relation till barnet är också centralt för att skapa en bra lär miljö.

På Milan observerar vi lär miljöernas användning och kan ändra om eller utveckla dem efter barnens behov och intressen. Vi ser till att lär miljöerna är trygga och inspirerande men samtidigt ge lek- eller arbetsro enligt vad de används till, så att de främjar det vi önskar uppnå.

8.3 Språkutvecklande arbetsätt

Småbarnsåren är avgörande för språkutvecklingen och därför är ett språkutvecklande arbetsätt en av grundstenarna i barnomsorgens verksamhet. Genom att fokusera på barnets språkutveckling kan barnomsorgen bidra till att stärka deras självförtroende, trygghet, inkludering och flerspråkighet, såväl som litteracitet och kreativitet. Att stimulera barnets språkliga medvetenhet och språkutveckling är två viktiga delar i det språkutvecklande arbetsättet i barnomsorgen. Tidiga insatser på att utveckla barnets språkliga medvetenhet genom fonologiska övningar som genomförs på ett systematisk, strukturerat och kontinuerligt sätt ger en god grund för barnets fortsatta utveckling mot litteracitet.

Barnens process mot att bli läsande individer påbörjas i högläsningen. Barn kan redan från tidig ålder förstå att tecknen och bilderna på pappret berättar något som sedan kan läsas upp eller berättas om och om igen. I barnomsorgen ska barnet möta en stimulerande läsmiljö. För att skapa en sådan behövs miljö, där barnet läses för och det finns tid för läsning, där barnet ser att vuxna läser och där de uppmuntras att interagera med text som finns i de miljöer där barnet vistas. För en god språkutveckling hos barnet behövs en gemensam förståelse med hemmet för hur man som förebild påverkar barns utveckling till läsare. Här är också vårdnadshavarna och andra vuxna runt barnet en viktig resurs som läsande förebilder eftersom barn som ser vuxna och äldre barn läsa eller använda

texter på olika utvecklar en uppskattning för använda tryckt material och kan komma att använda tryckt material själv i större utsträckning.

I verksamheten används Bornholmsmodellen för barn i åldern 2,5-7år och jobbar specifikt med språklig medvetenhet och språkutveckling. Vi jobbar mycket med språket i vardagen och har sagoläsning dagligen. Vi har en hylla med biblioteksböcker hos oss och ibland besöker vi biblioteket.

Vi använder bildstöd och tecken som stöd vid behov.

Personalen är språkliga förebilder och stödjer barnen i att uttrycka sina åsikter och sätta ord på sina känslor.

8.4 Pedagogisk dokumentation och planering

Pedagogisk dokumentation är ett arbetssätt för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla barnomsorgens verksamhet. Den information och förståelse som dokumentationen bidrar till ska användas till exempel för att arbetssätten, lärmiljöerna, verksamhetens mål, metoderna och innehållet kontinuerligt ska kunna anpassas enligt barnens intressen och behov.

För att kunna följa varje barns utveckling och lärande behöver det finnas dokumentation för alla barn i daghemsverksamhet inom barnomsorgen och dokumentationen behöver analyseras utifrån vilka möjligheter det enskilda barnet får för att kunna utvecklas och lära. När dokumentationen sker kontinuerligt och systematiskt är det möjligt att följa och analysera hur verksamheten stimulerar och utmanar barnet i deras utveckling och lärande. Det är först när varje barns möjligheter till utveckling synliggörs som det går att utvärdera hur man i verksamheten arbetar mot målen i läroplanen. Barnet själv skall kunna gå tillbaka och se över sin lärandeprocess, hen behöver själva få se att hen lärt sig och utvecklats.

De rutiner som nu används för den pedagogiska dokumentationen är att vi observerar och dokumenterar barnens intressen, läroprocess, enskilda behov och styrkor. Dokumentationen görs genom anteckningar, fotografier, ljud, film och genom att vi samlar material i mappar och i lärloggen.

Lärloggen följs upp en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna får under samtalet möjlighet att framföra sina synpunkter och de noteras i lärloggen.

Vid olycksfall skriver vi alltid också en olycksfallsrapport ifall det skulle behövas med tanke på daghemmets olycksfallsförsäkring.

8.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens

Betydelsen av digitala färdigheter i samhället ökar och personalen inom barnomsorgen behöver förhålla sig till detta. En av barnomsorgens uppgifter är att främja jämlikheten i utbildningen och det är därför viktigt att varje barn får tillräckliga digitala färdigheter för framtiden. Digitala färdigheter är också i sig ett betydande verktyg för lärande. För att möjliggör kvalitativ inläring i digitala miljöer behövs utöver digitala verktyg och behövs också digitalpedagogiskt kunniga lärare i kombination med högklassiga digitala tjänster. Vilka digitala färdigheter som behövs, den digitala kompetensen, förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder. Digitala arbetssätt och digitala verktyg ska användas på ett medvetet sätt som gynnas barns lärande.

Barnen i förundervisningen bekantar sig med Ipad. Vi eftersträvar att de blir producenter och inte enbart konsumenter. Digitala verktyg erbjuder många bra möjligheter för ett varierat arbetssätt.

Vi använder oss bl a av språkövningar, öga-hand-kordinationsövningar och formlära på lärplattan med de barn som är i behov av det.

Vi tar med oss plattan och fotograferar en liten ruta i skogen, "vår natturruta". Den rutan fotograferar vi med jämna mellanrum och ser vad som hänt i naturen. Vi följer årstidsväxlingen och ser vad som har hänt höst-vinter-vår-sommar.

Vi kommer att följa kommunens digistig efter den blir godkänd hösten 2025.

9 Omsorg, kost och vila

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

9.1 Omsorg

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt. Ömsesidiga och respektfulla

relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

Vi jobbar för ömsesidiga och trygga relationer mellan alla på Milan, oberoende om det gäller personal eller barn. Vi fokuserar på anknytning och tillit redan från första dagen. Vi strävar efter att få alla att känna att de behövs, alla är lika viktiga och att alla kan bidra på något sätt. Personalen är närvarande och förstår, respekterar och ser barnen som individer.

Vi ser alla vardagsrutiner som en lärandesituation. Vi hjälper och vägleder barnen att bli självständiga och ansvarsfulla.

9.2 Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. Närproducerade råvaror används i så stor utsträckning som möjligt och matsvinn undviks. Hälsosamma och allsidiga huvudmål och mellanmål av hög kvalitet främjar barnens välbefinnande och hälsa. Maten ska erbjudas tillräckligt ofta under dagen. Maten som barnet behöver påverkas både av barnets individuella behov och längden på barnets närvaro under dagen i barnomsorgsverksamheten. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

Daghemmet Milan erbjuder barnet en näringsrik, varierande och i eget kök tillredd mat. Vi eftersträvar att göra så mycket från grunden som möjligt.

Vi erbjuder frukost till barn som är på plats från 7.45-8.15. Frukosten består av gröt eller smörgås.

Vi lär barnen gott bordsskick och att man tar hänsyn till varandra. Måltiderna är lärandestunder där man t.ex. diskuterar varifrån mjölken kommer, hur det känns när man tuggar moroten osv.

Vi uppmuntrar barnen att smaka på det som erbjuds men tar hänsyn till varje barns individuella önskemål.

9.3 Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila. Vilan i barnomsorgens verksamhet behöver därför utgå från det enskilda barnets behov, som kan komma att variera. Under vilan behöver särskilt beaktas barnets integritet och personalens lyhördhet inför barnets signaler och behov är viktigt.

På daghemmet Milan har varje barn möjlighet för vila. Vilan utformas efter barnens behov, tex. de yngre barnen kan sova ute i barnvagn eller på madrass i vilorummet och de äldre har sagovila. Det finns också utrymme att barnen kan sätta sig ner och ta det lugnt under andra tider än när vilan pågår.

10 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen

För att planera en kvalitativ barnomsorg och för att stöda barnets utveckling och lärande är det viktigt att det råder balans mellan social, emotionell, fysisk och kognitiv utveckling. Därför är det viktigt att i planeringen av verksamheten beakta och känna till betydelsen av lek, kontakt med naturen, musik, konst och fysisk aktivitet. Det är också centralt att man i verksamheten främjar barnets deltagande, initiativ, och självständighet, att problemlösning och kreativitet får ta plats och att uppmuntra sådant lärande som omfattar resonemang, undersökning och samarbete. Utifrån detta ska lärarna i barnomsorg tillsammans med barnet planera och genomföra en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i fem lärområden.

Dessa fem lärområden är likvärdiga och barnet har rätt att få mångsidiga upplevelser inom de olika lärområdena. Personalen ska se till att den pedagogiska verksamheten, som planeras av lärare i barnomsorg, men förverkligas av hela arbetslaget tillsammans, främjar utvecklingen och lärandet hos barn i olika åldrar.

Lärområden inom barnomsorgen:

- Språk och kommunikation
- Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer
- Mångfald, gemenskap och samhälle
- Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande
- Kropp, hälsa och utveckling

Det är viktigt att alla barn har möjlighet att lära sig och få arbeta i egen takt och utveckla sina färdigheter i mångsidiga lärmiljöer i växelverkan med andra barn, läraren och den övriga personalen. Syftet med lärområdena är att erbjuda barnet nya och inspirerande lärandeupplevelser och möjligheter att arbeta med uppgifter som innehåller lämpliga utmaningar i lärandet. Barnets olika behov av stöd ska beaktas i verksamheten och barnet ska ges tillräckligt stöd genast när behov uppstår.

Vi anpassar verksamheten utifrån barnens ålder och utveckling genom:

Språk och kommunikation

- Arbeta strukturerat med språkutvecklande material, med rim, ramsor, sagor, högläsning, återberättande och samtal
- Personalen uppmuntrar barnen till att uttrycka sig både i vardagssituationer och i leken.

Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer

- Barnen får bekanta sig och skapa med olika material och tekniker
- Studiebesök till olika platser i kommunen
- vi far på teater då det finns chans
- egenskapande teater/dramastunder av personalen där barnen inspireras till att spela med.
- Sångstunder med och utan instrument

Mångfald, gemenskap och samhälle

- Barnen får träna sin sociala kompetens genom t.ex. rollekar, i den styrda och fria leken där man även får träna turtagning och samarbete
- Låta barnen få utveckla sin empatiska förmåga genom att stödja dem i konflikter, handleda dem i leken och rikta fokus mot människors lika värde.
- Barnen får reflektera över hur ord och yttranden kan uppfattas av och påverka en själv och andra
- Barnet får bekanta sig med närmiljön, de åländska traditionerna såsom kulturella platser, midsommarfirande och åländska visor

Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande

- Matematiskt tänkande, problemlösning och utforskande genomsyrar hela verksamheten genom att vi kommunicerar, synliggör matematiska begrepp i vardagen, låter barnen utforska och laborera i spel och lekar
- Barnen får lära sig att respektera naturen och att bete sig ansvarsfullt i miljön genom att vi går på utflykter tex ut i skogen.

Kropp hälsa och utveckling

- Barnen ges möjlighet att röra på sig och träna sin grovmotorik dagligen vid utomhusvistelse, ledd och fri lek, besök i gymnastiksal, Röris/MiniRöris, promenader och rörelse på utflykter i skogen.
- Barnen får träna sin finmotorik i den skapande verksamheten såsom att rita, måla, klippa, sy och pärla mm.
- Vi hjälper barnet att utveckla ett respektfullt beteende både mot sig själv och gentemot andra.

11 Förundervisningen

Syftet med förundervisningen är att förbereda barnet för livet och fortsatt lärande och utbildning. Förundervisningen kan bedrivas ihop med övrig barnomsorgs verksamhet och /eller separat för de barn som ingår i förundervisningen. Under förundervisningsåret arbetar man utifrån samma lärområden som berör hela barnomsorgen, men med förstärkt fokus på skolförberedande centralt innehåll. Även om innehållet är skolförberedande skall det bearbetas med leken som utgångspunkt och genom mångsidiga arbetssätt, med konkret och visuellt material och genom ett gemensamt utforskande.

Under läsåret 2025-2026 har vi ett barn i förundervisningen vid daghemmet Milan.

I förundervisningen fokuserar vi på skolförberedande innehåll som bygger på läroplanens lärområden och utgår från förundervisningsbarnens intresse och förutsättningar.

Vi får regelbundet besök av specialbarntädgårdsläraren som gör bla. KTI-test och skolberedskapstest.

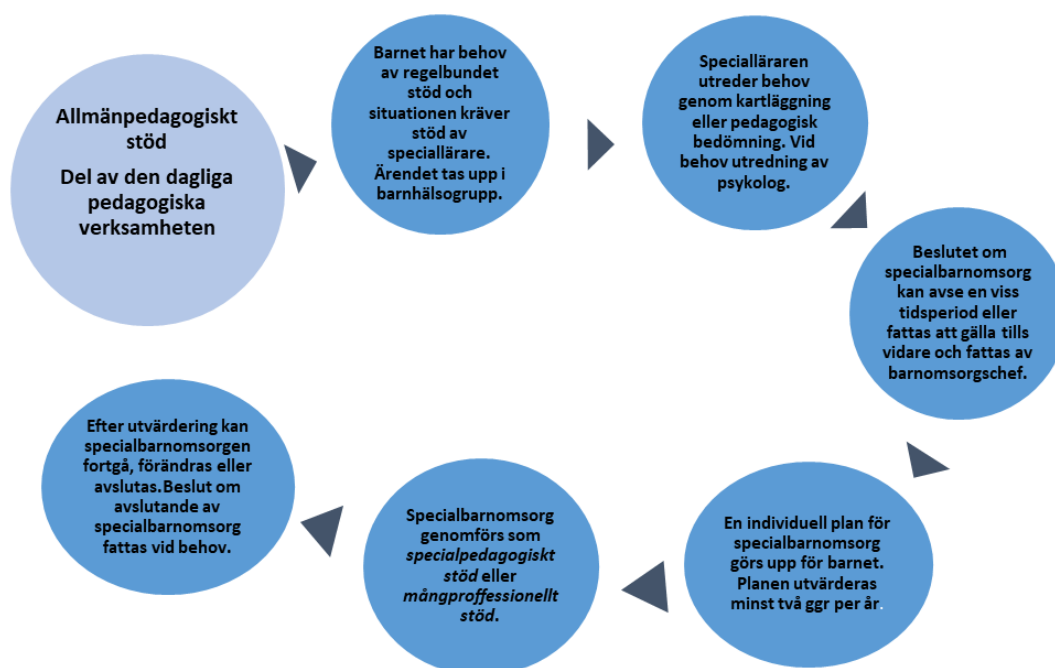
En plan har gjorts för samarbete mellan förundervisningen och grundskolan i Brändö kommun

12 Stöd för utveckling och lärande

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Barnomsorgen ska bereda gynnsamma förutsättningar för barnets allsidiga utveckling genom att på olika sätt arbeta förebyggande och genom att erbjuda olika stödåtgärder. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att tidigt identifiera hinder för utveckling och lärande och att sätta in stödfunktioner i förebyggande syfte. Genom tidigt och rätt riktat stöd kan man främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Barnets behov av stöd, förverkligande av stöd och utvärdering av stöd sker i samråd med barnet och barnets vårdnadshavare.

För att kunna upptäcka stödbehovet ska barnets möjlighet till utveckling och lärande utvärderas kontinuerligt i den dagliga verksamheten. Barnets möjligheter till utveckling och lärande följs upp i samarbete med barnet och vårdnadshavarna och dokumenteras i loggen för barnets utveckling och lärandeprocess vid loggens uppföljning. Uppmärksamhet fästs vid att i ett tidigt skede känna igen möjliga hinder eller svårigheter för barnets växande och lärande. Det stöd som barnet får ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och ska ändra enligt barnets behov. För att trygga barnets utveckling och lärande är det viktigt att stödet ges i rätt tid och på rätt nivå så länge som barnet har behov av stödet.

I bilden beskrivs arbetsgången för stöd för barnets utveckling och lärande

12.1 Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet är en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Allmänpedagogiskt stöd innebär att alla barn ska få ett individanpassat bemötande inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet. I verksamheten innebär detta exempelvis att:

- utgå från barnets intressen behov och styrkor
- beakta barns olika sätt att lära sig
- arbetssätten varierar
- smågruppers sammansättning varierar vid behov
- den pedagogiska miljön är ändamålsenlig
- verksamheten åskådliggörs med bilder
- samspelet mellan barn och vuxna är fungerande och att de dagliga rutinerna stödjer barnet.

När personalen upptäcker att ett barn är i behov av allmänpedagogiskt stöd ges det utgående från barnens individuella behov.

Om behov finns kan specialläraren i barnomsorgen och hälsovårdaren på Brändö hälso- och sjukvårdsmottagning konsulteras.

Vårdnadshavare och barnet ska inkluderas samt informeras om det stöd som planeras och görs. Vid behov har vi ett möte med vårdnadshavarna för att tillsammans planera barnets stöd.

- barnet får kortvarigt tillfälligt stöd av kurator

12.2 Specialbarnomsorg

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det som specialpedagogiskt stöd eller mångprofessionellt stöd.

För varje barn inom barnomsorgen som beviljats specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd ska de särskilda stödinsatserna utformas och sammanfattas i en individuell plan för stöd för utveckling och lärande, SUL, som dokumenteras i lärloggen för barnets utveckling och lärandeprocess

Specialpedagogiskt stöd kan innebära att:

- speciallärare inom barnomsorg träffar barnet för systematisk handledning och träning
- speciallärare inom barnomsorg handleder personal och vårdnadshavare
- bildkommunikation på individnivå, individuell bildstruktur
- stödtecken används
- personaltäthet ökas
- assistent/resursperson kan bistå barnet

Mångprofessionellt stöd kan innebära att

- Barnet får stöd av talterapeut, logoped, ergoterapeut eller fysioterapeut
- Barnet får kontinuerligt, planerat stöd av psykolog och kuratorstjänster

Specialpedagogiskt stöd

Specialläraren inom barnomsorgen tas in vid behov för att handleda och träna med barnet.

Om behov finns handleder specialläraren personalen på daghemmet.

Då behov finns använder vi bildstöd och tecken som stöd i vår verksamhet

Mångprofessionellt stöd

Vi tar kontakt med talterapeut och psykolog vid behov, även andra sakkunniga kan kontaktas.

13 Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling. Vårdnadshavarens kännedom om

det egna barnet ska, tillsammans med personalens yrkesmässiga kunskaper och erfarenheter, ligga till grund för en respektfylld dialog med fokus på barnets bästa. Barnomsorgen ansvarar över att skapa förutsättningar för samarbetet med vårdnadshavare bland annat genom en aktiv kontakt med hemmen. Familjers olika språkbakgrund behöver beaktas i kontakten så att kommunikationen kan ske smidigt. olika behov av stöd i kommunikationen möts. Barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska också beaktas i planeringen av barnomsorgsverksamheten.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Genom att kontinuerligt bli informerade om barnets utveckling, mående och lärande kan vårdnadshavarna bättre stöda sina barn. Särskilt viktigt är samarbetet med vårdnadshavarna vid övergångar; till barnomsorg, mellan barnomsorgsenheter, vid övergång till grundskola samt vid planering och genomförande av stöd för lärande och utveckling. Barnets utveckling och lärandeprocesser ska sedan med hjälp av materialet i lärloggen följas upp minst en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Samarbetet med vårdnadshavare förutsätter också vårdnadshavares engagemang genom exempelvis att ta del av information från barnomsorgsenheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

Milaninfo till vårdnadshavarna skrivs varannan vecka.

Vi har vårdnadshavarmöte på hösten och lärloggsamtal på våren.

Med en del av vårdnadshavarna har vi daglig kontakt då barnen lämnas och hämtas. Men eftersom vi har några barn som kommer och åker hem med taxi, så messar eller ringer vi vid behov.

14 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen

Övergången från hemmet, från den tidigare barnomsorgen till förundervisningen och från förundervisning till skolan är viktiga skeden i barnets liv. En smidig övergång främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. Det är viktigt att personalen lyssnar, är lyhörd, öppen och ärlig i kommunikationen med vårdnadshavarna för att skapa goda förutsättningar för trygga övergångar för barnet. I lärloggen för utveckling och lärande kan övergångarna dokumenteras, diskuteras och utvärderas. Information som är nödvändig för anordnande av stöd för lärande och utveckling överförs när barnet övergår från en enhet till en annan eller från ett utbildningsstadium till följande.

En trygg inskolning mellan hemmet och barnomsorgen är viktigt för oss. Inskolningens längd beror på barnets individuella behov, där inskolningen kan vara mellan några dagar upp till två veckor. Under inskolningen är vårdnadshavaren till barnet närvarande under de tiderna man kommit överens om

Vårt mål är att barnet i egen takt får lära sig rutiner och bekanta sig med daghemmet

Se bifogad plan för samarbete mellan förundervisningen och grundskolan.

15 Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella

förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

Verksamheten följs upp kontinuerligt med reflektionsdiskussioner inom arbetslaget, medarbetarsamtal, vårdnadshavarmöten och diskussioner med barnen.

Vi utvärderar vårt arbete för att se vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra och gör åtgärder för att förbättra verksamheten.

16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999. Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar (ÅLR 2021/3409) gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna

religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

Inga religiösa evenemang ordnas.